

Oddelek za družbene dejavnosti in gospodarstvo

POROČILO O PROBLEMATIKI STAREJŠIH V OBČINI ZAGORJE OB SAVI

UVOD

V skladu s programom dela Občinskega sveta Občine Zagorje ob Savi smo v Oddelku za družbene dejavnosti in gospodarstvo v sodelovanju z zavodi in društvi, ki na območju naše občine izvajajo programe za starejše občane, pripravili gradivo, ki obravnava tematiko, posebej pomembno za življenje starejših. Poročil, ki so nam jih posredovali zavodi in društva, nismo vsebinsko spreminjali. Nekatera med njimi smo po naši presoji le skrajšali in na ta način dali večjo preglednost temam, ki so za ponazoritev dela s starejšo populacijo v zagorski občini bistvene. Gradivo s to tematiko bo na seji občinskega sveta obravnavano prvič, upamo pa, da ne zadnjič in da bo tovrstna problematika postala stalna tema za obravnavo. V vsakem primeru pa bo pripravljeno gradivo dobrodošla osnova za delo novoustanovljenega odbora za medgeneracijsko sobivanje v občini Zagorje ob Savi. Obravnavana tema bo namreč v prihodnjih letih še kako aktualna, saj se delež starejših v Sloveniji kot tudi v zagorski občini vsako leto povečuje, kar je razvidno iz priložene tabele. S tem pa se seveda odpira paleta nalog, ki jim bomo morali v prihodnje posvetiti posebno skrb, da zagotovimo pogoje za zdravo in aktivno življenje naše starejše populacije.

PODATKI O ŠTEVILU STAREJŠIH V PRIMERJAVI S CELOTNO POPULACIJO PO LETIH ZA OBČINO ZAGORJE OB SAVI IN SLOVENIJO

Leto	Zagorje (št. preb.)	Zagorje (št. preb. starih nad 65)	Zagorje (delež starih nad 65 let)	Slovenija (št. preb.)	Slovenija (št. preb. starih nad 65 let)	Slovenija (delež starih nad 65 let)
2001	17211	2616	15,2	1992035	284880	14,3
2002	17212	2637	15,32	1995718	292034	14,63
2003	17217	2654	15,41	1996773	297143	14,88
2004	17173	2695	15,69	1997004	302996	15,17
2005	17116	2682	15,67	2001114	309537	15,47
2006	17150	2732	15,93	2008516	316338	15,74
2007	17136	2780	16,22	2019406	323562	16,02
2008	17136	2850	16,63	2022629	330275	16,33
2009	17095	2890	16,91	2042335	336860	16,49

2010	17076	2906	17,02	2049261	339207	16,55
2011	17013	2874	16,89	2052496	341192	16,62

Vir podatkov: Statistični urad RS

Opomba: *podatki na dan 29.8.2012

Statistični podatki kažejo že dlje časa znano dejstvo, da se prebivalstvo stara, kar pomeni tudi povečevanje potreb, povezanih s problematiko starejših (institucionalno varstvo, pomoč na domu ipd.). V občini Zagorje ob Savi je delež starejših občanov v letu 2011 v strukturi celotnega prebivalstva znašal 16,89 %, kar je več kot državno povprečje (16,62 %). V Sloveniji se je število prebivalstva v obdobju od leta 2001 do leta 2011 povečalo za 3 %, v Zagorju pa znižalo. V Zagorju se je število starejšega prebivalstva v primerjavi z letom 2001 povečalo za 9%, v Sloveniji pa kar za 19%.

1. ZAKONSKO DOGOVORJENE DEJAVNOSTI, KI JIH OBČINA IZVAJA NA PODROČJU POMOČI STAREJŠIM

Iz proračuna Občine Zagorje ob Savi se na podlagi 99. člena Zakona o socialnem varstvu za starejše občane zagotavljajo:

- pravice do družinskega pomočnika,
- pomoč družini na domu /vsaj v višini zakonsko določene subvencije k ceni storitve in v višini, za katero je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila,
- stroški storitev v zavodih za odrasle, kadar je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila storitve.

Pravica do družinskega pomočnika

Družinski pomočnik je pravica invalidne osebe, starejše od 18 let, ki ima pravico do dodatka za tujo nego in pravico do pomoči pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih opravil. Status družinskega pomočnika lahko pridobijo starši invalidne osebe ali druga oseba, ki si jo invalidna oseba izbere sama. V letu 2011 in 2012 to pravico na območju Občine Zagorje ob Savi uveljavlja 12 oseb, od teh je le 1,7 % starejših od 65 let. Starejši se v večji meri odločajo za druge oblike pomoči, predvsem pomoč na domu in institucionalno varstvo. Občina Zagorje ob Savi je iz sredstev proračuna v letih 2007 do leta 2011 za nadomestila družinskega pomočnika zagotavljala proračunska sredstva v naslednji višini :

	2011	2010	2009	2008	2007	2006
PP 05900 Fin. druž. pomoč.	96.027,98	91.061,67	88.288,92	90.291,77	121.297,56	121.430,69

Trenutno nadomestilo izgubljenega dohodka Občina Zagorje ob Savi zagotavlja 13 osebam s statusom družinskega pomočnika /podatek za mesec maj 2012/, pri čemer planiramo, da bo v letu 2012 za nadomestila družinskih pomočnikov potrebno zagotoviti 135.000,00 € proračunskih sredstev, kar pa vključuje tudi poračune za dvoletna nadomestila družinskim pomočnikom /sprememba zakonodaje/.

Pomoč družini na domu

Socialno varstveno storitev »pomoč na domu« v skladu z Zakonom o socialnem varstvu zagotavlja lokalna skupnost. Pomoč na domu je oblika praktične pomoči

družini in posameznikom, da lahko ostajajo v znanem bivalnem okolju in v ožji socialni mreži. V zagorski občini se je ta oblika pomoči od leta 1998 pa do aprila 2000 izvajala kot program javnega dela, od maja 2000 dalje pa se izvaja kot javna služba, in sicer po pogodbi, sklenjeni med občino in izvajalcem javne službe Centrom za socialno delo Zagorje. Uporabniki te storitve so osebe, starejše od 65 let in kronično bolne osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja, ki nimajo statusa invalida. Največ uporabnikov potrebuje pomoč pri gospodinjskih opravilih (55%), pri temeljnih opravilih je odstotek nižji (35%), pri socialnih stikih pa le 10%.V vseh letih izvajanja te SVS /socialno-varstvene storitve/ izvajalec in občina zasledujeta cilj, da bi storitev bila cenovno in organizacijsko dostopna vsem občanom, ki to storitev potrebujejo. Z uspešnim kandidiranjem na javnih razpisih za subvencioniranje zaposlenih oskrbovalk je bila cena te storitve v zagorski občini med najnižjimi v RS. Ob ukinitvi tovrstnih razpisov, konec leta 2011, bi se zaradi izpada subvencij za izvajanje pomoči na domu ta storitev za občane bistveno podražila, vendar so člani zagorskega občinskega sveta sprejeli odločitev o dodatni 20% subvenciji storitve in tako ohranili dostopnost storitve za občane – uporabnike storitve. Iz spodnje razpredelnice je razvidna višina sredstev, ki smo jih po letih /od leta 2006 do 2011/ iz občinskega proračuna namenili za izvajanje pomoči na domu:

	2011	2010	2009	2008	2007	2006
PP 05710 Dejavnost izvajanja pomoči na domu	125.967,87	101.988,09	92.047,58	84.827,58	54.047,38	45.450,39

Ocenjujemo, da bo v letu 2012 za izvajanje pomoči na domu potrebno zagotoviti 150.000 € proračunskih sredstev. Izvajalec z organizacijo in izvajanjem neposredne oskrbe vsakodnevno (tudi v večernem času) omogoča, da je uporabnikom zagotovljen primeren obseg storitev. V dvanajstletnem obdobju občina konstantno omogoča razvoj storitve pomoč na domu, kar kažejo podatki v tabeli.

leto	efektivne ure/ pov. mesečno/	število uporabnikov	število Izvajalcev NSO
2000	511	23,4	4,3
2001	614	25,5	5,1
2002	528	28	4,4
2003	507	24	4,2
2004	586	24,8	4,9
2005	667	27,7	5,6
2006	893	53	7,4
2007	828	63	6,9
2008	911	67	7,6
2009	976	48,9	8,1
2010	1.105	57	9,2
2011	1.277	66	10,6

Povprečni mesečni obseg učinkovitih ur se je več kot podvojil, potrojilo pa se je tudi povprečno število uporabnikov na mesec. Center redno spremlja zadovoljstvo uporabnikov in njihove predloge ter pripombe vključuje v plan izboljšav. Z razvojem te dejavnosti se je ustvarilo štirinajst (14) delovnih mest, od tega deset za nedoločen čas in štiri za določen čas. Prav zaradi spreminjajočih se razmer v obsegu je center vseskozi vzpodbujal in omogočal usposabljanje na delovnem mestu za poklic socialna oskrbovalka in osebno dopolnilno delo ter prostovoljsko delo. S tako načrtovano kadrovske politiko in prilagajanjem potrebam uporabnikov je izvajalec storitve zagotavljal vključevanje novih uporabnikov, in to brez čakalnih vrst. V letu 2012 je v obdobju januar- april obseg storitev znašal 1290 učinkovitih ur povprečno mesečno, storitev pa je koristilo 63 uporabnikov. Center je v preteklosti izvajal projekt Sadeži družbe in v treh letih od 2007-2010 so mladi prostovoljci opravili okrog 1500 ur.

Zavodsko varstvo odraslih

Na podlagi določil Zakona o socialnem varstvu lokalne skupnosti za svoje občane doplačujejo ali v celoti plačujejo oskrbne stroške v splošnih in posebnih domovih za starejše občane. Zagorski starejši občani, starejši od 65 let, ki so upravičeni do doplačila oskrbnih stroškov s strani občinskega proračuna, so nameščeni v kar 13 domovih za starejše občane po vsej Sloveniji. Nova pridobitev v zagorski občini je BIVALNA ENOTA, ki deluje pod okriljem VDC Zagorje ob Savi. Bivalna enota je namenjena celodnevni oskrbi odraslih s posebnimi potrebami in ob nudenju potrebne podpore pri vsakodnevem življenju omogoča neodvisno življenje stanovalcev. Bivalna enota, ki je pričela delovati pred tremi leti, je že polno zasedena. V njen trenutno biva 14 oskrbovancev, vodstvo VDC-ja pa že išče rešitve za širitev prostorskih kapacitet, saj je potreb po tovrstni oskrbi bistveno več, kot jih je na razpolago.

Starost: od vključno	Starost: do pod	Moški	Ženske
18 let	21 let	0	0
21 let	26 let	0	0
26 let	40 let	2	3
40 let	50 let	2	3
50 let	65 let	2	2
65 let	100	0	0

Trenutno imajo za namestitev v institucionalno varstvo (bivalna oz. stanovanjska enota) nerešenih 13 vlog. Povečuje se tudi število ostarelih enostarševskih družin, katerim bo potrebno v bodoče priskrbeti bivanje za ostarele prizadete otroke – po smrti očeta oz. matere. Zaradi starosti, težkih obolenj in kroničnih bolezni bodo do konca leta 2012 nujno morali poskrbeti za namestitev najmanj štirih uporabnikov, ki že vse življenje prebivajo v Zagorju ob Savi in bi bila premestitev v druga okolja za njih zelo kruta. Dejstvo je tudi, da je v Varstveno delovni center Zagorje ob Savi vključenih 20 uporabnikov, ki so stari nad 50 let in imajo stalno prebivališče v občini Zagorje ob Savi in bo slej ko prej potrebno tudi za njih poiskati ustrezno namestitev.

V zadnjih letih občina /do/plačuje oskrbne stroške za povprečno 70 občanov na leto. Večji del starejših občanov je nameščen v domu starejših na Izlakah. Doplačilo občine je odvisno od plačilne sposobnosti oskrbovanca in ostalih zavezancev za plačilo oskrbe. Cene domske oskrbe zavodom potrjuje država, tako lokalne skupnosti na cene domske oskrbe nimamo vpliva. V letih med 2006 in 2011 smo za (do)plačila

domske oskrbe za povprečno 70 oskrbovancev iz občine Zagorje ob Savi preko proračuna zagotavljali sredstva v naslednji višini :

	2011	2010	2009	2008	2007	2006
PP05100 Plačilo domske oskrbe	359.845,99	320.988,63	304.242,95	250.762,32	214.331,74	166.599,27

V primeru, da ima oskrbovanec, ki mu občina doplačuje oskrbne stroške, premoženje, občina zaznamuje prepoved odtujitve tega premoženja in po smrti oskrbovanca v zapuščinskem postopku uveljavlja terjatev v višini doplačil oskrbnih stroškov. Te določbe se v zadnjih letih dosledno upoštevajo, saj je tudi sledljivost premoženja večja kot v preteklih letih / Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev – enotna vstopna točka/. Vsekakor potrebe po večji dostopnosti do storitve institucionalnega varstva so, za kar bi po Zakonu o socialnem varstvu sicer morala skrbeti države, žal pa je znano, da te svoje obveznosti slabo uresničuje.

2. DEJAVNOSTI, KI JIH OBČINA IZVAJA NA PODROČJU POMOČI STAREJŠIM IN JIH OBČINI NE NALAGA ZAKONODAJA

Preko občinskega proračuna zagotavljamo sredstva za izvajanje dodatnega programa Zdravstvenega doma na področju patronažne dejavnosti, ki obsega zdravstveno storitev najtežjih pacientov na domu po prestanih operacijah in drugih najtežjih stanjih, zdravstveno oskrbo težkih onkoloških bolnikov v terminalnih stadijih in zdravstveno oskrbo umirajočih. V zagorski občini so vsi upokojenci in invalidi upravičeni do brezplačnih lokalnih prevozov na območju zagorske občine. Pomoč občine pa se kaže tudi v zagotavljanju sredstev za delovanje oziroma izvajanje programov številnih društev na najrazličnejših področjih /društva upokojencev, društva invalidov, športna, kulturna in medgeneracijska društva...../, katerih člani so naši starejši občani.

3. PISNI PRISPEVKI INŠTITUCIJ IN DRUŠTEV GLEDE PROBLEMATIKE STAREJŠIH

Uvodno poročilo glede problematike starejših v občini Zagorje ob Savi dopolnjujemo s prispevki zagorskih društev in institucij, ki se ukvarjajo s populacijo starejših. Prispevke, podatke, izkušnje, mnenja in predloge spodaj navedenih institucij in društev navajamo v nadaljevanju poročila.

- 3.1. Center za socialno delo Zagorje ob Savi / del njihovega poročila smo že uporabili v uvodnem delu poročila1/
- 3.2. Policijska postaja Zagorje ob Savi
- 3.3. Dom starejših občanov Polde Eberl Jamski na Izlakah
- 3.4. Zdravstveni dom Zagorje ob Savi
- 3.5. Društvo upokojencev Zagorje ob Savi
- 3.6. Medgeneracijsko društvo SREČNO
- 3.7. Univerza za tretje življenjsko obdobje
- 3.8. Rdeči križ Zagorje ob Savi
- 3.9. Župnijska Karitas Zagorje
- 3.10. Društvo invalidov Zagorje ob Savi

3.1. Center za socialno delo Zagorje ob Savi /podatke je pripravila direktorica centra, Danica Kurent – del poročila direktorice centra je vpet v uvodnem delu/

Center za socialno delo Zagorje ob Savi (v nadaljevanju center) na področju varstva in pomoči za starejše izvaja naloge po javnem pooblastilu in po pogodbi z občino. Poleg že v uvodnem delu naštetih pravic in oblik pomoči v skrbi za starejše center izvaja še:

Skrbništvo

Skrbništvo, ki je lahko stalno ali skrbništvo za poseben primer, je oblika varstva pravic osebam, ki zaradi težav v telesnem (npr. posledice možganske kapi) ali duševnem zdravju (npr. demenca) ne zmorejo sami skrbeti za svoje pravice. Zadnja leta se prav zaradi teh pojavov beleži bistveno več primerov, ko svojci ali institucije predlagajo postavitev skrbnika za poseben primer. Skrbništvo se izvaja predvsem za naloge v zvezi z uveljavljanjem različnih pravic in urejanjem finančnih zadev.

Skrbniške naloge, ki so kontinuirane, v večini primerov (22) prevzamejo sorodniki, v trinajstih (13) primerih pa skrbništvo izvaja neposredno center. Uveljavljena je praksa, da center v večini primerov za starejše ne predlaga postopkov odvzema poslovne sposobnosti, ker bi bilo to iz objektivnih in etičnih razlogov sporno. V postopkih tako na podlagi izkazane potrebe in mnenja osebnega zdravnika in psihiatra center z odločbo imenuje skrbnika za poseben primer. Center po uradni dolžnosti spremlja delo skrbnikov preko skrbniških poročil in nudi potrebno podporo pri izvajanju skrbniških nalog.

Oprostitve plačila za institucionalno varstvo in pomoč na domu

Pravico do oprostitve plačila pri centru trenutno uveljavlja 87 oseb, od tega : za plačilo storitve pomoč na domu 5 oseb, za institucionalno varstvo pa 82 oskrbovancev.

Nova zakonodaja – Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, na tem področju, v letu 2012 prinaša sledeče novosti:

Upravičenci, ki so bili doslej oproščeni plačila institucionalnih storitev oziroma so brez lastnih sredstev, bodo po novi zakonodaji upravičeni do denarne pomoči - v višini 260 €, kar bo zmanjšalo višino doplačil, ki jih zagotavlja občina. Poleg tega pa upravičenci institucionalnega varstva ne bodo upravičeni do varstvenega dodatka, kar bo posledično povečalo doplačilo zavezancev ali občine. Z novo zakonodajo se v večjem delu ukinjajo državne pokojnine, ki doslej niso bile vezane na premoženjsko stanje, saj dosedanji upravičenci do državne pokojnine, v več kot 90%, po kriterijih niso materialno ogroženi in zato v prihodnje ne bodo upravičeni do varstvenega dodatka.

Varstveni dodatek k pokojnini je bil že doslej socialni korektiv in odvisen od skupnih dohodkov in premoženja. Kljub temu se število po novi zakonodaji znižuje, saj ugotavljanje dejanskega materialnega stanja zajema podatke o dohodkih, vključuje pa tudi prihranke in premično ter nepremično premoženje. OPOMBA PRIPRAVLJALCA GRADIVA : Poročila oz. konkretnih podatkov o tem, kaj prinaša nova zakonodaja na področju zavodskega varstva in drugih socialno varstvenih pravic starejšim občanom, Center za socialno delo Zagorje v tem trenutku še ne more pripraviti. V poročilu je center le opozoril na nekatere novosti, ki jih prinaša zakonodaja in bodo vplivale tudi na sredstva proračuna pri zagotavljanju socialno varstvenih pravic občanov.

Nasilje nad starejšimi

Center evidentira in obravnava tudi oblike nasilja nad starejšimi. Te so predvsem izražene kot ekonomsko izkoriščanje (kontrolirana poraba sredstev, poskusi odtujevanja premoženja...) in tudi psihično in fizično nasilje. V zadnjem času (ob spremembi zakonodaje) je bil kar v nekaj primerih evidentiran psihični pritisk potencialnih dedičev glede odpovedi pravice do varstvenega dodatka, da se posredno zaščitijo in ohrani premoženje. Odkrivanje nasilja in njegova obravnava je otežena, ker na eni strani starejši niti ne prepoznajo takšnega vedenja kot nasilje, temveč ga sprejemajo kot stvarnost, na drugi strani pa tudi ob odkritju ne želijo sodelovati v vlogi prijavitelja zaradi čustvenih vezi do storilcev.

3.2. Policijska postaja Zagorje ob Savi / poročilo pripravil Viktor Kovačič/

Policijska postaja Zagorje ob Savi je v zadnjih štirih letih obravnavala naslednja kazniva dejanja z elementi nasilja:

- kaznivo dejanje lahke telesne poškodbe po 122. členu KZ-1: podanih je bilo 9 (devet) kazenskih ovadb;
- kaznivo dejanje ogrožanje z nevarnim orodjem pri pretepu ali prepiru po 127. členu KZ-1: podani sta bili 2 (dve) kazenski ovadbi;
- kaznivo dejanje ogrožanje varnosti po 135. členu KZ-1: podane so bile 3 (tri) kazenske ovadbe;
- kaznivo dejanje nasilje v družini po 191. členu KZ-1: podanih je bilo 15 (petnajst) kazenskih ovadb.

Podatki se nanašajo na populacijo, kjer so bili oškodovanci stari več kot 60 let. Zoper vse storilce naštetih kaznivih dejanja so bile podane kazenske ovadbe na pristojno državno tožilstvo.

Pri redni preventivni aktivnosti ugotavljajo, da je veliko starejših oseb osamljenih in potrebnih psihosocialne pomoči. Dostikrat se namreč pripeti, da se obračajo na Policijo za nasvete in pogovor, ki jim ga nudijo, hkrati pa o vsakem konkretnem primeru obveščajo pristojni center za socialno delo. Še posebej, če je iz razgovora razbrati, da oseba ne obvladuje več življenjske situacije, v kateri se je znašla. Za izboljšanje stanja na tem področju policijska postaja konstantno izvaja preventivne dejavnosti, ki so različne glede na področje, na katerega se nanašajo.

Ena od preventivnih dejavnosti se nanaša tudi na tematiko ozaveščanja starejših, kako in na koga se lahko obrnejo v primerih, če so žrtve kakršnega koli nasilja. Preventivne dejavnosti so le ena od oblik dela s starejšimi na Policijski postaji Zagorje ob Savi, za katere je pristojna policija.

3.3. DOM STAREJŠIH OBČANOV POLDE EBERL JAMSKI, IZLAKE /poročilo sta pripravili direktorica doma Mateja Černi, ter socialna delavka Urška Kolar/

Dom starejših občanov Polde Eberl-Jamski, Izlake (skrajšano Eberlov dom) je prvič odprl svoja vrata leta 1980, leta 1987 pa je bil dograjen še prizidek z notranjim bazenom. Danes je v domu 188 postelj, od katerih jih je 15 namenjenih rehabilitaciji bolnikov po preboleli možganski kapi. V domu izvajajo institucionalno in dnevno varstvo starejših (vključno z varstvom stanovalcev z demenco), začasne namestitve (do 30 dni), socialno in zdravstveno oskrbo ter medicinsko rehabilitacijo. Medicinsko rehabilitacijo bolnikov po možganski kapi izvajajo že več kot 20 let in so trenutno edini dom za starejše v Sloveniji, ki ima koncesijo za izvajanje te storitve. Poleg tega so v domu tudi zdravstvena in zobozdravstvena ambulanta ter frizerski in kozmetični salon, bife, pralnica ter knjižnica, ki je primerna tudi za razna predavanja in seminarje. Njihova posebnost so bogato in funkcionalno opremljeni prostori za izvajanje fizioterapije in delovne terapije ter notranji bazen s termalno vodo. V sodelovanju z Zdravstvenim domom Zagorje od 1.12.2009 izvajajo tudi storitve fizioterapije na podlagi zdravstvenega zavarovanja – napotnice ali samoplačniško.

Poslanstvo doma je omogočati čim bolj dostopno, kakovostno in prijetno življenje starostnikov v Domu ter skrb za dobre in tople odnose med sodelavci, stanovalci, svojci in ostalimi občani.

OPIS POSAMEZNIH OBLIK STORITEV DOMA

Socialna služba

Odločitev starostnika za odhod v Dom starejših občanov ni lahka in je povezana z mnogimi dilemami, vprašanji, stiskami, s katerimi se starejši človek težko sooča in spopada sam. Zato se ob odločitvi za odhod v dom najprej sreča s socialno delavko, katere naloga je blažiti težave, pomagati pri reševanju problemov, svetovati. Socialna delavka vodi postopke sprejema v dom, izvaja postopek sprejema, sprejme stanovalca v dom in mu pomaga pri njegovem vključevanju v drugačno, zanj novo življenjsko okolje. V začetku je poudarek na individualnih razgovorih, v katerih ugotavlja starostnikove potrebe, želje, morebitne težave in stiske. S svetovalnim delom pomaga socialna delavka posamezniku reševati socialne stiske in težave, posreduje pri urejanju medsebojnih odnosov, premeščanju v druge sobe ter nudi svetovanje in oporo pri obremenilnih situacijah. Pomoč pri ohranjanju socialnih stikov je pomembna naloga socialne delavke in pomeni predvsem sodelovanje s svojci stanovalcev, ki poteka na različne načine – individualni razgovori, sestanki s svojci, predavanja za svojce ipd., ter koordinacija mreže prostovoljcev. Z organizacijo pristočasnih aktivnosti v domu poskrbijo, da življenje poteka pestro in razgibano.

V domu delujejo krožki: likovni krožek, krožek ročnih del, pevski zbor, molitvena skupina, športno-rekreativni krožek, debatni krožek, ugankarski krožek, kuharski krožek ipd. Vsak mesec načrtujejo bogat program prireditev: obiski pevskih zborov, dramskih skupin, ansamblov, otrok, organizirajo izlete, praznovanja rojstnih dni, tombolo ipd.

Dnevno varstvo

Dnevno varstvo sodi med oblike varstva, ki so uporabniku prijazne, saj ne predvideva zapustitve domačega okolja v celoti, ampak povezuje oboje, »ostati doma« in »biti varen in oskrbovan« v času odsotnosti svojcev. Zaradi teh razlogov bo dnevno varstvo v prihodnosti vse bolj iskana oblika ponudbe. V Domu starejših občanov Izlake sledijo ciljem Nacionalnega programa socialnega varstva, ki podpira usmeritve programov v dejavnosti, ki zagotavljajo uporabnikom čim daljše bivanje v domačem okolju in razbremenitev celodnevni institucionalnih oblik varstva. Po želji nudijo tudi prevoz v dnevno varstvo in nazaj domov. V dnevno varstvo je bilo od leta 2009 vključenih 9 uporabnikov, trenutno pa prihaja le ena uporabnica. Cena dnevnega varstva je 70%

cene oskrbe v katero bi bil uporabnik uvrščen ob rednem sprejemu v dom. Predstavljene so cene za 8 ur bivanja (dan), oz. urna cena

Dnevno varstvo I	ura 1,45 €	dan 11,63 €
Dnevno varstvo II	ura 1,86 €	dan 14,95 €
Dnevno varstvo III a	ura 2,28	dan 18,27 €
Dnevno varstvo IV	ura 2,37	dan 18,98 €

Razlogov, da dnevno varstvo ne zaživi v večji meri je več:

1. Cena storitve je sorazmerno visoka – 70% celodnevne oskrbe. Uporabnik pa mora seveda pokriti tudi stroške bivanja še v domačem okolju – najemnina, ogrevanje, električna... in stroške prihoda v dom.
2. Odločitev za prihod v dnevno varstvo terja od svojcev uporabnika veliko mero sodelovanja pri oskrbi starostnika. Zjutraj je potrebno starostnika urediti in ga pripeljati v naš dom (lahko sicer za prevoz poskrbi dom – v tem primeru je to dodaten strošek). Tudi popoldanska oskrba, predvsem pa v nočnem času, se svojcem pogosto zdi prevelika obveza.
3. Tudi ko ponudijo dnevno varstvo kot alternativo v primeru, da ni na voljo proste namestitve takoj, se prosilci, oz. svojci raje odločijo za čakanje na celodnevno namestitev, saj je tako v celoti poskrbljeno za starostnika in ni potrebno prevzemati dodatnih obveznosti.
4. Trenutno tudi ni dolge čakalne vrste za celodnevno namestitev, saj nujne primere sprotno rešujejo in je takšna nadomestna ponudba še manj zaželena.
5. Izkušnje tudi kažejo, da je dnevno varstvo največkrat smiselno pri starostnikih, ki zaradi demence potrebujejo varovanje in nadzor in so še samostojno pokretni. Zdravi, aktivni, samostojni starostniki bi bili verjetno veseli ponudbe centra aktivnosti za starejše (različne aktivnosti, dogajanje, pestra ponudba...), ki bi bil lociran v središču mesta. Pri starostnikih, ki niso samostojno pokretni in potrebujejo pomoč pri opravljanju večine ali vseh dnevnih aktivnostih, pa vsakodnevno potovanje od doma v dnevno varstvo in nazaj domov, predstavlja dodaten napor, ki po mnenju svojcev in starostnikov ni smiselno.

Za promocijo storitve poskrbijo z informativnimi zgibankami.

Začasne namestitve

Začasna namestitev je vsebinsko enaka celodnevni varstvu, le časovno je omejena na do največ 30 dni. To je oblika skrbi za starejše osebe, ki potrebujejo pomoč in nadzor oz. organizirano obliko bivanja za čas, ko so družinski člani, ki sicer skrbijo zanje doma, odsotni – so hospitalizirani, na dopustu ali odsotni za krajše obdobje zaradi kakšnega drugega vzroka.

Oddelek s povečano pozornostjo

Na podlagi Usmeritev za delo z osebami z demenco na področju institucionalnega varstva starejših razvijajo v DSO Izlake Oddelek za stanovalce z demenco v smislu oddelka s povečano pozornostjo. (OPP). Izvajajo delno segregirano obliko obravnave dementnih stanovalcev (stanovalci bivajo integrirano po celem domu, začasno in občasno se po programu oblikujejo skupine dementnih stanovalcev). So zagovorniki humanega pristopa v oskrbi dementnega stanovalca, zato načeloma ne uporabljajo fizičnega varovanja, pač pa varovanje izvaja domsko osebje z odnosom, ki temelji na zaupanju, z usmerjanjem, vodenjem in drugimi tehnikami strokovnega dela. Sprejem stanovalcev na OPP izvajajo izključno s privolitvijo. Kot sprejem s privolitvijo se obravnava vsak sprejem na osnovi vnaprej podpisane izjave stanovalca, da se v primeru hudega poslabšanja stanja strinja s premestitvijo na OPP, dana pisna privolitev s strani zakonitega zastopnika v primeru odvzema poslovnih sposobnosti ter pisna privolitev s strani skrbnika, ki ga postavi krajevno pristojen CSD. Podlaga za

namestitev uporabnika na OPP je diagnoza specialista psihiatra, iz katere je razvidno, da je namestitev na ta oddelek potrebna in skladna z usmeritvami za delo z osebami z demenco resornega ministrstva.

Služba zdravstvene nege in oskrbe

Cilj zdravstvene nege in oskrbe je celostna obravnava stanovalca. Delo poteka 24 ur na dan in 365 dni v letu. Stanovalcem zagotavljajo njihovi starosti in zdravstvenemu stanju primerno oskrbo, zdravstveno nego, zdravljenje in medicinsko rehabilitacijo. Stanovalcem nudijo storitve, ki jih potrebujejo glede na njihovo stopnjo samostojnosti in sposobnost izvajanja osnovnih življenjskih aktivnosti, ki jih ugotavljajo ob sprejemu in ob vsakem poslabšanju zdravstvenega stanja. Trikrat tedensko dom obišče zdravnica specialistka splošne medicine, ki je zaposlena v Zdravstvenem domu Zagorje. Preglede opravlja v domski ambulanti in po sobah stanovalcev. V času izven njene delovne obveznosti nudi domskim stanovalcem nujno medicinsko pomoč zdravnik iz dislocirane enote splošne ambulante Zdravstvenega doma Zagorje, ki ima prav tako svoje prostore v domu oziroma dežurni zdravnik iz ZD Zagorje. Zdravnica odreja način zdravljenja, predpisuje terapijo, diete in fizioterapevtske storitve. Sodelovanje s svojci je vedno zaželeno. Svojci zagotavljajo tudi spremstvo za prevoze v zdravstvene ustanove, ki niso nujni. Za dodatno plačilo, po predhodnem dogovoru, pa lahko to izvedejo tudi delavci doma.

Fizioterapija

Program fizioterapije v domu obsega: rehabilitacijo bolnikov po možganski kapi, fizioterapijo domskih stanovalcev in ambulantno fizioterapijo (po pogodbi z ZD Zagorje). Fizioterapija domskih stanovalcev je namenjena preventivi in kurativi njihovih bolezni.

Delovna terapija

Delovna terapija je zdravljenje fizičnih in psihičnih stanj s specifičnimi aktivnostmi, da bi ljudem pomagala doseči njihovo najvišjo stopnjo delovanja in samostojnosti v vseh pogledih dnevnega življenja.

Rehabilitacije bolnikov po možganski kapi

V prostorih doma starejših občanov se nahaja tudi oddelek za rehabilitacijo bolnikov po preboleli možganski kapi. Rehabilitaciji je namenjeno 15 postelj. Vključitev v program rehabilitacije je možna le z napotnico fiziatra iz Inštituta Republike Slovenije za rehabilitacijo (IRSR) in Nevrološke klinike UKC Ljubljana. V obravnavo so vključeni bolniki po pravkar preboleli možganski kapi, izvajajo pa tudi obnovitveno rehabilitacijo za tri tedne z napotnico oz. s predlogom fiziatra iz IRSR. Za rehabilitante skrbi rehabilitacijski tim, ki ga sestavljajo: specialistka interne medicine, višja medicinska sestra, štiri fizioterapevtke, dve delovni terapevtki, medicinske sestre in negovalke. Enkrat mesečno jih obišče tudi fiziatrinja, ki bolnikom svetuje primerne pripomočke in jih napoti v ambulanto, kjer te pripomočke dobijo ali pa jih zanje izdelajo.

Služba prehrane in strežbe

Zaposleni v službi prehrane in strežbe se trudijo ponuditi stanovalcem njihovi starosti in zdravstvenemu stanju čim bolj primerno prehrano. Poleg tega nudijo kosila tudi zunanjim odjemalcem, sprejemajo naročila za pripravo narezkov, tort in podobno. V velikem in svetlem dnevnem prostoru pa se nahaja tudi bife z vso osnovno ponudbo, ki je namenjen stanovalcem, njihovim svojcem ter drugim obiskovalcem doma.

Sodelovanje z zunanjimi institucijami in društvi

Poleg utečenih vezi z institucijami: Centri za socialno delo, Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje RS, Zavodom za zdravstveno zavarovanje RS, bolnišnicami, občinami, zdravstvenimi domovi... se trudijo krepiti sodelovanje z institucijami in (ne/pol)formalnimi skupinami iz lokalnega okolja. Nadaljujejo z rednimi koordinacijami

na Centru za socialno delo v Zagorju, kjer skupaj z vodjo pomoči na domu ter patronažno službo spremljajo dogajanje posameznih uporabnikov v domačem okolju ter se seznanjajo z eventualnimi težavami, ki bi jih bilo potrebno reševati v obliki namestitve v institucionalno varstvo. Redno sodelujejo s šolami na območju Občine Zagorje ob Savi ter Vrtcem Zagorje. Osnovnošolski in predšolski otroci ter učenci Glasbene šole Zagorje jim pripravljajo kulturne programe, dijaki Srednje šole Zagorje pa v domu opravljajo obvezno prakso in tudi prostovoljno delo. Društva so reden gost v domu. Društvo upokojencev vsako leto obiše in obdari svoje člane, Rdeči križ Zagorje vsak mesec s čestitko in rožico vošči stanovalcem ob rojstnem dnevu. Društvo invalidov pa organizira kulturne programe in obiske svojih članov. Tudi druga društva redno sodelujejo v programu prostočasnih aktivnosti -MPZ Loški glas, MePZ Ladko Korošec, Vokalna skupina Iris, Društvo kmečkih žena Izlake, Skavti.....

Prostovoljstvo v domu

Prostovoljci so del poti k zagotavljanju kakovostnejših storitev domskim stanovalcem. Trenutno v domu delujejo številni prostovoljci: Župnijska Karitas Izlake – 5 prostovoljk (Molitvena skupina); Medgeneracijska mreža – 2 prostovoljki (Debatni krožek); Fakulteta za socialno delo – 1 prostovoljka – individualno druženje; Pedagoška fakulteta – 1 prostovoljka – pomoč v skupini; Srednja zdravstvena šola Ljubljana – 1 prostovoljka – pomoč v skupini; Srednja zdravstvena šola Zagorje – 4 prostovoljci – nadomestno služenje vzgojnega ukrepa; Srednja zdravstvena šola Zagorje ; 2. Letnik - 16 prostovoljcev – druženje in pomoč v skupini, osnovnošolci - 7 prostovoljcev (OŠ Tone Okrogar, Zagorje) – pomoč v skupini.

Čakalna doba

Trenutno je na listo čakajočih za vključitev v dom vpisanih 97 prosilcev iz Občine Zagorje. Večina čakajočih je prošnjo vložila »za vsak slučaj«, če se jim zdravstveno stanje poslabša, in ob prosti postelji še niso pripravljeni na sprejem v dom. Trenutno sprejemajo tekoče – in rešujejo prošnje, ki so aktualne, v roku 3 mesecev. V letošnjem letu so se že srečali s situacijo, da kdaj ne morejo takoj zapolniti proste postelje – še posebej na bivalnem oddelku doma. Poleg čakajočih iz domače občine je na čakalni listi iz ostalih občin zabeleženih 175 prosilcev, vendar pa v dom prednostno sprejemajo domače prosilce, tako da povabijo k sprejemu prosilca iz druge občine šele, če na čakalni listi domačih prosilcev ni ustreznega kandidata oziroma se nihče od čakajočih ne odloči za sprejem.

STANOVALCI PO KATEGORIJAH OSKRBE

Na dan: 31.03.2012

Naziv	Število	Procent
Brez oskrbe	1	0,53%
Oskrba I	50	26,73%
Oskrba II	32	17,11%
Oskrba III	67	35,82%
Oskrba IIIb	1	0,53%
Oskrba IV	20	10,69%
Reh-bivalni standard I	2	1,06%
Reh-bivalni standard II	14	7,48%
SKUPAJ:	187	100,00%

STANOVALCI PO SPOLU IN LETIH STAROSTI

Na dan: 31.03.2012

Starostni razred	Moški		Ženske		Vsi	
	Število	Procent	Število	Procent	Število	Procent
Pod 40 let	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
40 do 49 let	1	0,53%	1	0,53%	2	1,06%
50 do 59 let	4	2,13%	2	1,06%	6	3,20%
60 do 64 let	2	1,06%	3	1,60%	5	2,67%
65 do 69 let	4	2,13%	6	3,20%	10	5,34%
70 do 74 let	6	3,20%	9	4,81%	15	8,02%
75 do 79 let	11	5,88%	24	12,83%	35	18,71%
80 do 84 let	11	5,88%	32	17,11%	43	22,99%
85 do 89 let	12	6,41%	35	18,71%	47	25,13%
90 in več	1	0,53%	23	12,29%	24	12,83%
SKUPAJ:	52	27,80%	135	72,19%	187	100,00%

Povprečna starost:

- a) moški: 77
- b) ženske: 82
- c) skupaj: 81

STANOVALCI PO RAZLOGIH SPREJEMA

Na dan: 31.03.2012

ŠIFRA	NAZIV RAZLOGA OBRAVNAVE	MOŠKI	ŽENSKÉ	VSI	PROCENT
01	Starost-zdravi	2	1	3	1,60%
02	Starost-bolezen	32	118	150	80,21%
03	Neurejene stanovanjske razmere	0	2	2	1,06%
04	Neurejene družinske razmere	0	1	1	0,53%
05	Hujša duševna obolenja	2	4	6	3,20%
06	Hujša telesna obolenja	4	3	7	3,74%
08	Rehabilitacija	12	5	17	9,09%
09	Varstvo za določen čas	0	1	1	0,53%
SKUPAJ:		52	135	187	100,00%

STANOVALCI PO OBČINI STALNEGA PREBIVALIŠČA

Na dan: 31.03.2012

ŠIFRA	NAZIV	ŠTEVILO	PROCENT
023	OBČINA DOMŽALE	2	1,06%
032	OBČINA GROSUPLJE	1	0,53%
034	OBČINA HRASTNIK	2	1,06%
038	OBČINA ILIRSKA BISTRICA	1	0,53%
039	OBČINA IVANČNA GORICA	1	0,53%
040	OBČINA IZOLA	1	0,53%
043	OBČINA KAMNIK	1	0,53%
048	OBČINA KOČEVJE	2	1,06%

050	OBČINA KOPER	2	1,06%
054	OBČINA KRŠKO	2	1,06%
057	OBČINA LAŠKO	2	1,06%
060	OBČINA LITIJA	6	3,20%
061	MESTNA OBČINA LJUBLJANA	14	7,48%
068	OBČINA LUKOVICA	1	0,53%
071	OBČINA MEDVODE	1	0,53%
099	OBČINA RADEČE	1	0,53%
102	OBČINA RADOVLJICA	1	0,53%
111	OBČINA SEŽANA	1	0,53%
124	OBČINA ŠMARJE PRI JELŠAH	1	0,53%
129	OBČINA TRBOVLJE	3	1,60%
130	OBČINA TREBNJE	1	0,53%
142	OBČINA ZAGORJE OB SAVI	140	74,86%
SKUPAJ:		187	100,00%

Vizija razvoja doma

V začetku leta 2011 so sprejeli nov Razvojni program Doma za obdobje 2011 do 2015, v katerem so upoštevali trenutne demografske razmere ter pričakovane trende v bodoče, kakor tudi pravno-politične dokumente in smernice za področje socialnega varstva starejših, staranja in sožitja med generacijami, tako v RS Sloveniji kot tudi v okviru Evropske skupnosti. **Splošni dolgoročni cilj** DSO Izlake je z dopolnjevanjem obstoječih in z razvijanjem novih programov in oblik skrbi za starejše v okviru krajevnega medgeneracijskega središča ponuditi staremu človeku v občini Zagorje ob Savi celo paleto storitev: institucionalno oskrbo, dnevno varstvo, zdravstveno preventivo in rehabilitacijo, specifične programe pomoči in varstva starejših z duševnimi motnjami (demenca), dostavo hrane na dom, patronažno fizioterapijo in delovno terapijo, pomoč družini, ki skrbi za starega človeka (začasno bivanje v domu, pomoč družini na domu), medgeneracijsko prostovoljstvo, programi za stalno ozaveščanje in usposabljanje krajanov na področju skrbi za kakovostno staranje, programi vseživljenjskega učenja... in hkrati povezati vso zainteresirano javnost k zagotavljanju kakovostnega staranja prebivalcev občine Zagorje ob Savi. V okviru **poslovnih ciljev** pa načrtujejo celostno obnovo starejšega dela Doma s preureditvijo večposteljnih sob v eno, dvo ali troposteljne sobe, zagotovitev boljše energetske učinkovitosti, preureditev centralne kuhinje z jedilnico, prostorsko in funkcionalno ureditev prostorov za stanovalce z demenco, v sodelovanju z Zasavskimi lekarnami urediti prostore lekarne kot prizidek našemu domu, v bližnji prihodnosti pa bi si želeli tudi pridobiti koncesijo za izvajanje fizioterapevtske dejavnosti, saj razpolagamo z izjemno dobrimi prostorskimi in kadrovskimi pogoji in bi na ta način omogočili zlasti starejši populaciji Izlak in okolice boljšo in hitrejšo dostopnost do fizioterapevtskih storitev.

Zaključek

V domu se zavedajo, da je zaradi gospodarske krize v takem turbulentnem in negotovem ozračju izpolnjevanje načrtov izjemno težko in zahteva ogromno energije in fleksibilnosti. Vendar pa menijo, da jim bo z natančnim strokovnim delom, gospodarnim poslovanjem in z razumevanjem lokalne skupnosti uspelo uresničiti večino zastavljenih ciljev.

3.4. Zdravstveni dom Zagorje ob Savi /poročilo so pripravili direktorica doma Danica Slapar, zdravniki splošne medicine, Darja Bastič, vodja službe splošne medicine in enote NMP, Nevia Adamlje in sodelavke v patronaži /

Vodstvo Zdravstvenega doma Zagorje ob Savi že dolga leta v standardih pogreša priznavanje dodatnega kadra s področja fizioterapije in delovne terapije, ki bi bil namenjen izvajanju teh storitev na domu bolnika, predvsem za starejše bolnike, prizadete po kapi ali kako drugače gibalno ovirane starejše osebe. Prav tako bi bilo po mnenju direktorice zavoda potrebno razbremeniti osebne zdravnike pri ambulantnem delu ali zdravnikom priznati dodaten program, ki bi bil namenjen delu na bolnikovem domu, predvsem v smislu interdisciplinarne obravnave starostnikov na njihovih domovih.

Zdravniki splošne medicine so navedli naslednja opažanja pri delu s starostniki: Na preglede v ambulanto se v večini ne naročajo, mogoče tudi zato, ker so odvisni od razpoložljivega časa svojcev, ki jih pripeljejo v ambulante, oziroma svojega trenutnega počutja.

1. Dementni pacienti večkrat pridejo v ambulanto brez spremstva svojcev, ki jih pustijo v čakalnici, sami pa gredo po opravkih. Takrat je zelo otežkočena komunikacija in dajanje navodil, zato morajo svojce večkrat naknadno klicati zaradi obojestranskih informacij, kar seveda zelo podaljša čas obravnave.
2. Svojci starejših, ki so dementni ali obležijo zaradi bolezni, so velikokrat nekritični, od osebja zahtevajo napotitve v bolnico, ker jih sami ne morejo negovati, za namestitvev v dom starejših pa ni denarja. Pri tem si pomagajo s patronažno službo in laičnimi negovalkami, katere v veliki meri pomagajo starejšim, da lahko ostanejo v domačem okolju.
3. Dementni pacienti zelo neredno jemljejo predpisano terapijo, rešitev bi bila nabava škatlic s predalčki za enotedensko terapijo, kamor bi svojci lahko pripravili zdravila za več dni vnaprej. Možna bi bila tudi kontrola jemanja zdravil.

Opazanja Darje Bastič, vodje službe splošne medicine in enote NMP

»Vsi se zavedamo, da živimo v času, ko se življenjska doba daljša in zato tudi opazamo čedalje večji porast starejših ljudi med nami. Naša patronažna služba se v okviru vsakodnevnih kurativnih obiskov srečuje večinoma s starejšimi in obolelimi pacienti na svojih domovih. Ta oblika spremljanja bolnih in ostarelih na domu se nam zdi za pacienta in njegove sorodnike najboljša. Tako ostajajo bolniki doma, v krogu svojih najbližjih. Skoraj vsi takšni pacienti si tega tudi sami želijo. Naše izkušnje na tem področju so zelo pozitivne, saj spremljanje takšnega pacienta na domu na nek način detabuizira bolezen, umiranje in smrt, kar so sestavni del življenja in nikakor ne spadajo samo v institucionalne varstvene ustanove. Zato predlagamo, da se okrepijo vse tiste službe, ki bi pomagale, da bolniki preživijo svoje najtežje življenjsko obdobje, ko se morajo soočiti z boleznijo, trpljenjem in smrtjo, na svojih domovih na dostojanstveni način, seveda ob pomoči družine in ostalih strokovnih delavcev. V zadnjem času se tudi pospešeno tlakuje pot paliativni oskrbi na domu za spremljanje najtežjih pacientov. Veliko pa je takšnih ostarelih, ki so še kar zdravi. Tukaj je potrebno poudariti skrb za ohranjanje zdravja in čim večjo aktivnost. Potrebno bi bilo te ljudi dejavneje vključiti v vse družbene procese, saj so s svojimi izkušnjami, modrostjo in razgledanostjo zelo dragoceni. Menimo, da bi se lahko aktivneje vključevali v razne oblike prostovoljnega dela, npr.: obiskovanje starejših v DSO (hranjenje, spremljanje na sprehodih...), obiske po bolnišnicah, vključevanje v izobraževalne procese v šolah (v okviru zgodovine npr. izkušnje rudarjev in načina takratnega življenja, takratna

solidarnost, ki je danes skoraj ni več), sodelovanje v dobrotelčnih ustanovah, sodelovanje v društvu Hospic, ki pomaga spremljati umirajoče, in sosedska pomoč, ki je že sedaj zelo prisotna in si starejši med seboj vzajemno pomagajo. Prepričani smo, da je skrb za dobro drugih tista vrednota, ki pomaga ohranjati in utrjevati svoje zdravje, smisel življenja in veselje do življenja. Z roko v roki med različnimi generacijami in v medsebojnem dialogu bomo skupaj poskrbeli za boljšo in prijaznejšo družbo za vse.«

3.5. Društvo upokojencev Zagorje / poročilo pripravil predsednik društva Anton Benko

Skrb Društva upokojencev Zagorje za starejše, ki potrebujejo pomoč, se odraža tudi v njihovem pristopu k projektu »Starejši za višjo kakovost življenja doma«. Danes je vedno manj razširjenih družin, saj so babice in dedki le še redko prisotni v skupnih gospodinjstvih. Strokovnjaki ugotavljajo, da se generacijam že pozna primanjkljaj življenjskih izkušenj, ki jih lahko dobijo le v primeru sobivanja treh generacij. Izkušnje enih in drugih so pomembne za osebni razvoj in sprejemanje življenja kot celote. Na starost se je torej treba pripraviti, zato je projekt »Starejši za višjo kakovost življenja doma« še kako pomemben za vse bolj starajočo družbo. Z rednimi srečanji s prostovoljci se pri svojem delu dopolnjujejo z izmenjavo mnenj o problemih in potrebah starejših. Seveda pa so ta srečanja povezana z rednimi izobraževalnimi temami, saj prostovoljci vse bolj spoznavajo, kako pomembno je značilnosti in potrebe starejših pravilno razumeti. V občini Zagorje imamo 2276 oseb nad 69 let, kar je starostna meja za vključitev v ta projekt. Doslej je 26 prostovoljk anketiralo 1445 oseb in ob tem opravilo 3494 prostovoljnih ur. Iz anket so razvidne potrebe starejših, ki jih redno posredujejo strokovnim službam v občini, Centru za socialno delo, patronaži, RK, Karitas itd... Iz njih se lahko razbere, da so mnogi starejši osamljeni, da si želijo družbe, zato se prostovoljke in prostovoljci odzivajo tudi na te potrebe. Staranje prebivalstva ni samo prehodni problem, ampak bo v prihodnje delež starejše populacije še večji. Povezovanje med generacijami bo prispevalo k višji kakovosti odnosov med njimi. Želijo si, da bi se krog prostovoljcev in prostovoljk širil ter pritegnil tudi mlade prostovoljce, s čimer bi projekt prerasel v medgeneracijsko sodelovanje.

3.6. Medgeneracijsko društvo SREČNO / poročilo pripravila predsednica društva Helena Odlazek /

Medgeneracijsko društvo SREČNO Zagorje se posveča skrbi za kakovostno starost, izboljšanju medčloveških odnosov med generacijami ter zmanjševanju osamljenosti, ki je ena hujših stisk starega človeka. Dejstvo je, da postaja generacija starejših vedno številčnejša, generacije pa med seboj vse manj povezane. Nekdanje oblike medsebojne pomoči in druženja v okviru družine in med sosedi, ki so danes zelo okrnjene, skušajo dopolnjevati s prostovoljskim druženjem s starejšimi ljudmi. Prostovoljci se s starimi ljudmi družijo najmanj eno do dve uri tedensko v individualnih družabniških parih ali v medgeneracijskih skupinah. Društvo je bilo ustanovljeno februarja 2004, s sedežem na Izlakah. Delujejo po usmeritvah Inštituta dr. Antona Trstenjaka, kjer so se usposabljali za prostovoljce in so vključeni v Zvezo medgeneracijskih društev za kakovostno starost Slovenija ter »Zagorsko prostovoljsko mrežo medgeneracijskih programov za kakovostno starost in boljše odnose med

generacijami«. NAMEN društva je reševanje in lajšanje socialnih stisk starih ljudi, njihovo zagovorništvo, krepitev njihovega zdravja ter nudenje pomoči.

TEMELJNI CILJI društva so: lajšanje socialnih in psihosocialnih stisk in težav starih ljudi, ustvarjanje pogojev za smiselno in kakovostno življenje starih ljudi na področju medčloveških odnosov, zadovoljevanje nematerialnih socialnih potreb starih ljudi, priprava srednje generacije na lastno starost, skrb za dobre odnose in solidarnost med vsemi tremi generacijami in za njihovo povezovanje v smiselno celoto in organiziranje in vodenje programov za doseg te ciljev.

GLAVNE NALOGE društva so: pomoč družini za kvalitetne medčloveške odnose s starejšim družinskim članom, organiziranje, vodenje in vzdrževanje skupin za psihosocialno pomoč in terapijo, izvajanje izobraževalnih programov za ljudi v stiski, za sodelavce in za javnost, razvoj prostovoljnega dela na področju skrbi za kakovostno staranje in povezovanje vseh treh generacij, skrb za preseganje tabuizacije starosti in marginalizacije starih ljudi in skrb za pripravo družbe na povečan delež starega prebivalstva v prihodnje.

»Zagorska prostovoljska mreža medgeneracijskih programov za kakovostno starost in boljše odnose med generacijami«, znotraj njega izvajajo naslednje programe: osebno medgeneracijsko družabništvo s starim človekom (40 parov), medgeneracijske skupine za kakovostno starost (10 skupin), skupnostna skrb za ozaveščanje celotne krajevne javnosti (predavanja, predstavitve ob različnih priložnostih, ki so organizirane po krajevnih skupnostih,...), ohranjanje prostovoljske kondicije (1x mesečno), medgeneracijski piknik (2x letno) in strokovna ekskurzija (2xletno).

Izhajajo iz temeljnih etičnih načel:

- Starost je smiselna. Starost je enako smiselno obdobje življenja, kakor sta mladost in srednja leta. Programi društva pomagajo odkrivati in uresničevati smisel, možnosti in naloge starosti.
- Sodelujejo prostovoljno. Sodelovanje v programih krajevne socialne mreže za kakovostno starost je človekova osebna odločitev. Vodenje MSKS in osebno družabništvo s starim človekom sta prostovoljno socialno delovanje. Izhaja iz osebne potrebe, da se zavestno pripravimo na lastno kakovostno starost ali k temu pomagamo svojim najbližjim.
- Vse tri generacije povezujemo v celoto. V programih krajevne socialne mreže za kakovostno starost se redno srečujeta vsaj druga in tretja generacija, čim bolj pa tudi mladi ljudje.
- Skrbijo za dobre medčloveške odnose, sožitje generacij.
- Prilagajajo se konkretnim razmeram. Sleherni človek je edinstven, vsaka skupina je drugačna, vsak kraj drugačen. »V mreži medgeneracijskih programov rastemo, cvetimo in zorimo vsak drugače iz svojih korenin, v skladno celoto pisanega šopka za lepo starost« – je zapisal naš učitelj prof. dr. Jože Ramovš.

Člani društva so prostovoljci, ki so zaključili usposabljanje za osebno družabništvo s starim človekom ali za voditelja medgeneracijske skupine za kakovostno starost (MSKS). Modri člani so člani skupin in družabniki. Podporni člani so vsi, ki podpirajo delovanje društva in se vsaj 1x v letu udeležijo medgeneracijskega srečanja oz. našega druženja. Trenutno imajo usposobljenih 21 prostovoljcev, ki so zaključili usposabljanje za osebno družabništvo in 25 voditeljev skupin, ki so zaključili usposabljanje za voditelja MSKS. V njihove programe je tako vključenih že okoli 175 ljudi.

Prostovoljci prihajajo tako iz Zagorja kot iz okoliških krajev: Mlinš, Šentlamberta, Izlak in Kisovca. V društvo je vključenih 10 skupin, ki se družijo najmanj 1x tedensko od ure

do dveh in sicer: skupina Žarek Izlake, skupina Mlinček Mlinše, skupina Korenine Šentlambert, skupina Rumena vrtnica Zagorje, skupina Blažka Zagorje, skupina Tea Zagorje, skupina Korenine v domu Izlake, skupina Mavrica Kisovec, skupina Rudarsko sonce Zagorje, skupina Prijateljice – RK Zagorje.

Vsaka skupina je drugačna in se prilagaja družbeno kulturnemu utripu kraja bivanja, letnemu času... Na srečanjih se pogovarjajo, berejo, rešujejo miselne kvize, telovadijo, izdelujejo voščilnice, ikebane.... se udeležijo razstav, proslav v občini in tudi izven, hodijo na sprehode, izlete. Med seboj v skupinah pomagajo vsem, ki so potrebni kakršnekoli pomoči (peljejo jih k zdravniku, osebni pomoči,..) Se družijo z medgeneracijskimi skupinami iz drugih občin, udeležujejo predavanj, izobraževanj v okviru društva, U3, Mladinskim centrom in drugimi humanitarnimi organizacijami. Sodelujejo z mediji in s strokovnimi članki v lokalnih časopisih in lokalni televiziji.

V okviru projekta »Preprečevanje pred padci v starosti« se je v lanskem letu pet prostovoljcev pod mentorstvom Inštituta Antona Trstenjaka (dr. Jože Ramovš) udeležilo in uspešno zaključilo izobraževanje za širitelje tečaja »Preprečevanje padcev v starosti«.

Širši javnosti je bil tečaj predstavljen v KD Mlinše, kjer je predaval dr. Božidar Voljč in v tednu vseživljenjskega učenja v Zagorju (Janez in Boža Prestor). Vsaka delavnica poteka 10 krat po dve polni uri.

V okviru »Evropskega leta aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti« se bodo septembra udeležili mednarodne Okroglo mize na Brdu pri Kranju.

V oktobru bo organiziran »Kostanjev piknik«

Za širšo javnost je v jeseni predvidena predstavitev izobraževanja »Tečaj za družinske člane, ki oskrbujejo starega človeka« - izvajalec Inštitut Anton Trstenjaka in tudi izvedba tečaja.

Vsak mesec je najmanj eno strokovno predavanje na intervizijski skupini, kjer se zberejo prostovoljci in ostali člani društva.

Vsako leto iz vseh skupin prispevajo članke, ki izidejo v novoletnem časopisu »Med nami«, ki ga izdaja Zveza MD Slovenije.

3.7. Univerza za tretje življenjsko obdobje / poročilo pripravila predsednica društva Zvonka Selan

Izobraževanje starejših odraslih je del kontinuitete, osebne in družbene. Z učenjem in izobraževanjem lahko pomagamo reševati življenjska vprašanja. Je vir ugodja in radosti, osebne rasti in pomeni nekakšno obrambo pred zdravstvenimi težavami starejših ljudi predvsem na psihosomatskem področju.

Društvo U3 - Univerza za tretje življenjsko obdobje Zasavska regija je samostojno, nepridobitno združenje starejših odraslih oseb, z namenom druženja in izobraževanja. Deluje v javnem interesu. Je prostor za srečevanje ljudi, ki prinašajo in izmenjujejo svoje izkušnje, občutke, stališča in vrednote.

V društvo je vključenih 180 članov:

- Zagorje ob Savi 19 članov
- Hrastnik 32 članov
- Trbovlje 126 članov
- Laško 2 člana
- Sava 1 član

Vsebine, ki jih izvajajo, so predvsem plod rezultatov ankete, ki so jo izpolnili člani.

Študijski program poteka od oktobra do junija. Tako trenutno izvajajo: tuje jezike, računalniške tečaje, družabno razvedrilno področje, družabno izobraževalno področje, praktično izobraževanje- ustvarjalne delavnice. Ob zaključku študijskega leta organizirajo: likovne razstave v vseh treh občinah, strokovno ekskurzijo in prireditve ob zaključku študijskega leta, kjer skupine pokažejo rezultate svojega dela skozi vse leto.. Poslanstvo društva je v izobraževanju in druženju, torej delovanje na osnovi prijetnega s koristnim, ki ga zagotavljajo s povezovanjem in sodelovanjem z drugimi društvi in zavodi v Zasavju. Večji poudarek namenjajo pestrosti programa, zagotavljanju primernih prostorov za uspešno izvedbo študijskega programa in ne nazadnje kakovosti storitev. Vrednote društva so pripadnost društvu, posluš do sočloveka, odprtost do okolja, povezovanje z drugimi društvi in zavodi, prostovoljstvo in strpnost do drugačnosti. Društvo U3 – Univerza za tretje življenjsko obdobje Zasavska regija počasi utrjuje položaj osrednje ustanove za izobraževanje starejših odraslih v zasavski regiji. Nudi svetovanje in celovito ponudbo izobraževalnih, kulturno-rekreacijskih, sprostitvenih programov in programov za osebno rast. Njihova prva skrb pa je zadovoljstvo članov. To pa dosežejo s sprejemljivo ceno storitev in s kakovostjo na vseh področjih delovanja. Za svoje delo je Društvo U3 pridobilo sredstva s sofinanciranjem vseh treh občin za leto 2012, članarinami in malim deležem donacij gospodarskih družb. Letna članarina na člana znaša 30,00 €.

3.8. Rdeči križ Zagorje ob Savi / poročilo pripravila predsednica OZRK Zagorje Metka Podpečan/

Območno združenje RK Zagorje ob Savi (OZRK Zagorje) se v okviru rednega programa intenzivno ukvarja tudi s starejšimi. Predvsem v zadnjih nekaj letih je mogoče čutiti izjemno povečanje potreb starejših predvsem po materialni in socialni pomoči ter vedno večjo potrebo po organiziranem druženju starejših in kakovostnejšem preživljanju prostega časa. V okviru dela s starejšimi oz. programov za boljšo kakovost življenja starejših oseb v OZRK Zagorje ob Savi izvajajo naslednje aktivnosti:

Zbiranje in delitve materialne in finančne pomoči

Zaradi velike socialne stiske tudi na OZRK Zagorje dnevno prihaja po pomoč vedno več ljudi. Skrb vzbujajoče je stanje, ki kaže, da je med njihovimi uporabniki vedno več upokojencev z nizko pokojnino, ki jim ne omogoča normalnega, za človeka dostojnega življenja. Največje težave imajo posamezniki, ki so ostali brez zakonskega partnerja in se tako preživljajo samo z eno pokojnino. Njim najpogosteje pomagajo s prehrabnimi paketi oz. drugimi življenjskimi pripomočki. Občasno pa jim nudijo tudi pomoč v obliki medicinskih in higienskih pripomočkov.

Preventivni in zdravstveno vzgojni programi (postaje RK)

V nekaterih krajevnih skupnostih se enkrat mesečno izvajajo meritve krvnega tlaka ter stopnje sladkorja in holesterola v krvi. V povprečju se merjenja glede na velikost KS udeležuje od 15 do 20 krajanov mesečno. Med njimi so večinoma upokojenci in starejše osebe, ki jim takšne vrste »preventivni pregledi« pomagajo k boljšemu psihofizičnem počutju in posledično k odgovornejši skrbi za svoje zdravje.

Delo s prostovoljci

Jedro delovanja OZRK Zagorje predstavljajo prostovoljci. V njihovi socialni mreži jih imajo več kot 150, med katerimi je največ starejših, brez katerih združenje ne more uspešno izvajati zastavljenih programskih ciljev. Na območnem združenju svoje aktivnosti in akcije širijo tudi z namenom vključevanja čim več starejših posameznikov,

saj ugotavljajo, koliko so vredni znanje in izkušnje, ki jih imajo. Izbran pristop jim kaže, da je to prava pot, saj sta vključenost starejših in njihova pripravljenost na sodelovanje iz leta v leto večja.

Medgeneracijska skupina

V okviru OZRK Zagorje že štiri leta deluje medgeneracijska skupina Prijateljice. Ima 8 članic. Prijateljice se srečujejo enkrat tedensko od januarja do junija in od septembra do decembra po 1 uro. Njihov program obsega: obravnavanje različnih tem, ki zanimajo člane, spremljanje posameznih aktualnih dogodkov v svetu in doma, sprostitvene in razvedrilne dejavnosti, predavanja strokovnjakov in prostovoljcev o zdravem načinu življenja, izdelovanje daril za obdaritev starostnikov, srečanje in druženja z drugimi tovrstnimi skupinami, spoznavanje osnov prve pomoči itn.

Psihosocialna pomoč starejšim in slabotnih osebam

Ta je bila nudena v obliki svetovanja, seznanjanja in usmerjanja uporabnikom ter dostopna trikrat tedensko na sedežu OZRK Zagorje. V letu 2011 se je gospodarska kriza zelo močno odražala tudi pri delu združenja, saj se je še več ljudi kot v letu 2010 obračalo na združenje in prosilo za pomoč v obliki hrane, denarja, obleke itn. Veliko pa jih je iskalo le tolažbo in prijazno besedo. Opaziti je, da je to v velikem porastu. Ljudje se na OZRK Zagorje prihajajo pogovarjat, prosit za nasvete in mnenja. Kljub veliki količini dela do zdaj še nikoli niso nikogar zavrnilo.

Krajevni odbori RK (KORK)

Kot smo omenili že zgoraj, si ne predstavljamo učinkovitega delovanja OZRK Zagorje brez krajevnih odborov in z njimi povezanih prostovoljcev, ki neposredno opozarjajo na posameznike in skupine, ki so potrebni naše pomoči in pozornosti. Ti prostovoljci so večinoma starejši in upokojenci, ki so pripravljeni aktivno sodelovati pri izvajanju posameznih programov. Za njihovo nemoteno delovanje jim redno nudijo strokovno, administrativno, materialno in finančno pomoč.

Dobrodelne akcije

Starejšim, bolnim in nemočnim osebam vsako leto omogočijo brezplačno letovanje na Debelem rtiču v sklopu dobrodelne akcije RKS »Peljimo jih na morje«. V povprečju letno z njimi letuje od 5 do 7 starostnikov.

Obiski starejših občanov v Domu Polde Eberl - Jamski na Izlakah in po krajevnih skupnostih

Dom starejših občanov Polde Eberl - Jamski na Izlakah ima skoraj 190 stanovalcev, ki so zaradi različnih vzrokov našli tam svoj drugi dom. Kljub vsej negi, skrbi in pozornosti pa je veliko med njimi osamljenih in zelo pogrešajo prijazen nasmeh, stisk roke ali ljubeč pogled. Mogoče pa le pogovor in občutek, da si je nekdo vzel čas za njih. Zato so se na OZRK Zagorje odločili, da jim bodo majhno pozornost namenili tudi oni, in sicer z voščilnico za njihov rojstni dan. Voščilnice so jim podarile zagorske osnovne šole, Varstveno-delovni center Zagorje in Biro prodaja Zagorje. Slavljencem jih pošiljajo mesečno. Na koncu vsakega meseca pa jih tudi obišejo in jim podarijo cvetlico. Cvetje jim donirajo vse cvetličarne v zagorski občini (Cvetličarna Kodak, Cvetličarna Lenarčič, Cvetličarna Lavrač, Cvetličarna Klara).

Srečanja starejših občanov

V Zagorju imamo evidentiranih skoraj **2.200** starejših oseb nad 70 let, ki jih vsako leto povabijo na tradicionalna srečanja starejših, ki potekajo od oktobra do decembra, in sicer po vseh KS v Občini Zagorje. Srečanja so vedno zelo dobro obiskana in vsi udeleženci se strinjajo, da je to eden izmed prijetnejših dogodkov v letu in da se jih vedno znova zelo veselijo. Na srečanjih jim pripravijo pogostitev, krajši kulturni program, obdarimo najstarejšo udeleženko in udeleženca, s prijazno besedo pa jih pozdravi tudi župan Občine Zagorje ob Savi Matjaž Švagan, česar so še posebno

veseli, in vedno znova nestrpno pričakujejo njegov obisk. Posebno pozornost pa ob novem letu OZRK Zagorje vsako leto nameni starejšim nad 85 let. Obdarijo jih s prazničnimi paketki, ki jih kupijo s pomočjo donacij in Rdečega križa Slovenije.

3.9. Župnijska Karitas Zagorje/ poročilo je pripravila Joži Roglič/

V župnijski Karitas Zagorje so njihove stike s starejšo populacijo v letu 2011 strnili kar v tabele, ki povedo več kot besede :

Vrsta pomoči starejšim	Št. vseh oseb	Št. posameznih obravnav letno
V hrani in higienskih potrebščinah	102	715
Pri plačilu položnic	3	9
Invalidski pripomočki	2	4
Splošno informiranje na ŽK (evidentirano)	63	280
Pogovor na ŽK (evidentirano)	20	157
Svetovanje na ŽK (z načrtom in sledenjem)	69	202
Redni ali priložnostni obiski na domu	95	928
Pomoč v gospodinjstvu	3	90
Romanja in izleti za starejše	102	320
Družabna srečanja starejših	12	160
Skupine za starejše	12	52
Drugo: kurjava	2	6

Skupaj so v Karitasu Zagorje v letu 2011 za starejše opravili 2426 prostovoljskih ur in beležijo 4088 prevoženih kilometrov. Med starejše občane je bilo v letu 2011 razdeljenih: 1918 kilogramov oblačil, 19 gospodinjskih aparatov, 20 kosov pohištva in 48960 kilogramov hrane. Nepokretnim in težje gibljivim ljudem so prepeljali hrano na dom. Poleg naštetega opravijo tudi veliko telefonskih pogovorov / tri do pet krat dnevno, ob določenih dneh tudi do 29 klicev/. V Karitasu so mnenja, da so sposobni pokriti vse potrebe starejših v naši občini.

3.10. Društvo invalidov Zagorje ob Savi / poročilo pripravil predsednik društva Zvonimir Poznič/

Društvo invalidov Zagorje je organizirano z namenom in nalogami, da skozi socialne programe pomaga premagovati vsakodnevne težave invalidnih oseb. Socialni programi so po vsebini prilagojeni sposobnostim posameznika. Te pa so v dobri meri odvisne tudi od starosti. V društvu so prostovoljci, njihovo delo pa je razpršeno tudi na vse krajevne skupnosti. Struktura članstva po stopnji invalidnosti in starostni lestvici je naslednja : redni člani: 571 invalidov: /1 kategorija 71 članov, 2 kategorija 14 članov, 3 kategorija 60 članov, % telesne okvare 67 članov, PPP 35 članov - invalidi pod posebnimi pogoji - to so invalidi z odločbo CSD, vojni invalidi, izgnanci in invalidi ki urejajo svoj status. 247 članov je starih več kot 65 let, v odstotkih je to 43,23% , 324

rednih članov pa je mlajših od 65 let. V društvu združujejo tudi podporne člane, ki jih je skupaj 518, od tega starejših od 65 let kar 242 članov, to pomeni 46,7%. Mlajših od 65 let pa je 276 podpornih članov.

Izvajajo naslednje aktivnosti: športne sekcije /pikado, kegljanje, strelstvo, ribištvo, namizni tenis, smučanje, šah, balinanje/; sekcija ročnih del /pletenja, kvačkanja, klekljanja/; pevski zbor; klepetalnica; kurativna telovadba; izleti; ekskurzije; srečanja in druženja; izvedba srečanja težjih invalidov z njihovimi svojci; obiski težjih invalidov na domu, v domu starejših občanov in bolnišnicah; organizacija družinske rehabilitacije v obliki letovanj v kapacitetah ZDIS-a in tudi drugje; preventivni pregledi holesterola, sladkorja ter krvnega tlaka, merjenje kostne mase, pljučne moči - vse to s pomočjo in izvedbo medicinskega osebja;izobraževanje članov organov društva. Članom nudijo različne oblike pomoči. Športne sekcije združujejo 81 članov, starost ne pomeni ovire, saj je najstarejši član star 76 let. Sekcija ročnih del šteje 14 članic, katere se družijo enkrat tedensko po 2-3 ure čez celo leto. Namen je druženje, razvijanje umskih in spretnostnih sposobnosti. Vsi izdelki, ki so delo članic, se vsako leto razstavijo in so vredni ogleda. Društvo ima že vrsto let ženski komorni pevski zbor, ki šteje 21 članic, ki se srečujejo na vajah enkrat tedensko po 2 uri preko celega leta (cca. 100ur v letu). Zbor pogosto nastopa v domu starejših občanov na Izlakah in na raznih pevskih revijah. V prostorih društva imajo člani na razpolago knjige, časopise, revije, razne igre. Dobro je obiskana tako imenovana »klepetalnica«, kjer se dogaja marsikaj zanimivega pa tudi koristnega. Društvo ima tudi abonmajske karte za gledališke predstave v KC DD. Posebni socialni programi obsegajo tudi obiske težjih invalidov na domu, v bolnišnicah in domovih starejših občanov. Veselje teh ljudi ob tovrstnih obiskih je veliko, saj jim pomenijo stik z zunanjim svetom.

Preventivni program opravljajo vsak mesec enkrat, in to merjenje holesterola, sladkorja in krvnega tlaka. Teh meritev se vsak mesec poslužuje več kot 50 članov, delo opravlja medicinska sestra. Program družinske rehabilitacije se izvaja v kapacitetah ZDIS-a na morju in različnih zdraviliščih, to blaži bolezen in tegobe invalidnosti članov društva. Enkrat mesečno odpeljejo člane na triurno kopanje v zdravilišče Laško.

V društvu so organizirali brezplačno pravno pomoč članom, kar je za vse velika pridobitev.

V prihodnje bo ključnega pomena, da bodo poverjeniki društva po krajevnih skupnostih odigrati še večjo vlogo in s tem dejavnost društva približati vsem članom. Pri tem pričakujejo podporo svetov in drugih organov krajevnih skupnosti.

V društvu se zavedajo, da jih na področju »socialne« čaka veliko dela. Razširili so številčnost socialne komisije, da bo lažje uspešno reševala socialna vprašanja članov.

V njihovih programih še vedno ostaja pridobitev dnevnega centra za invalide.

Tudi v prihodnje bodo potrebovali sodelovanje različnih institucij. Prepričani so, da jim bo s skupnimi močmi uspelo uresničevati plemenito poslanstvo.

ZAKLJUČEK

Vizija razvoja skrbi za starejše bo nedvomno usmerjena v zagotavljanje različnih oblik pomoči s ciljem, da bodo stari ljudje lahko čim dlje ostajali v domačem okolju. V te oblike in zagotavljanje pogojev za to storitev bodo v prihodnje vključeni različni resorji, tako vladni kot nevladni sektor. Že sedaj v lokalnem okolju javno službo pomoč na domu dopolnjujejo programi in aktivnosti nevladnih in humanitarnih organizacij. Potencial, ki še ni povsem izkoriščen, je prostovoljstvo in vključevanje prostovoljcev v redno dejavnost pomoči na domu. Učinek bi bil večstranski; večja kakovost življenja tako uporabnikov kot izvajalcev ter tudi ekonomski učinek, saj bi večje vključevanje

prostovoljcev celotno storitev pocenilo. Predpogoj pa je, da se prostovoljstvo načrtno razvija, izvaja in spremlja. S strokovnim pristopom do prostovoljstva bi se v naslednjem obdobju lahko aktiviralo večje število ljudi, ki bi se pod strokovnim vodstvom oziroma mentorstvom vključevali v različne storitve pomoči na domu, predvsem pri gospodinjskih opravilih in socialnih stikih. Že vrsto let je tendenca, da se oblike pomoči in pravice združujejo, žal pa zakonodaja v zvezi z dolgotrajno oskrbo ni bila sprejeta in ta skrb ostaja razpršena na več resornih področij. Iz posredovanih poročil je prav tako razbrati, da je v Zagorju smiselno razmišljati o ustanovitvi centra dnevnih aktivnosti, ki bi v pretežni meri deloval na prostovoljski osnovi. V Zagorju so namreč številni upokojnenci, ki so zdravi in pogrešajo »nekaj več«, kar bi ohranjalo njihovo fizično in psihično kondicijo in si želijo aktivnega staranja.

Leto 2012 je evropsko leto aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami, ter priložnost za razmislek o tem, da se življenjska doba prebivalstva daljša ter o možnostih, ki jih to prinaša.

**Koncept aktivnega staranja postaja vse bolj pomemben.
Resnično pomemben pa bo takrat, kadar mu bomo prisluhnili.**

Številka :122-14/2012
Datum : september 2012

Poročilo pripravila in podatke zbrala : Blanka ŠMIT,
Oddelek za družbene dejavnosti in gospodarstvo